

Brexit, EU og splid blant fienden

Av en kommentator for Tjen Folket Media

Mainstream media har oppmerksomheten rettet mot Storbritannia og «Brexit». Spørsmålet om britenes utmeldelse fra EU avslører at det er sterke motsigelser mellom de forskjellige europeiske statene og herskerklassene. Fortellingen om et fredelig og forent Europa er et eventyr, og det moderne politiske systemet er i oppløsning og forandring.

Brexit gir oss en anledning til å skape mer klarhet i noen feilaktige forestillinger, blant annet på den såkalte “venstresida”:

1) Det internasjonale borgerskapet er ikke et eneste og samla monolittisk borgerskap. Tendensen til samling og sammenslåinger er reell i den moderne kapitalismen (imperialismen). Men Lenin påviste for over 100 år siden at tendensen til konflikt og krig er en sterkere tendens. To verdenskriger og hundrevis av væpna konflikter etterpå, er fasiten klar. Tendensen til monopolisering og sammenslutninger opphever ikke konkurransen. Tvert om, monopoldannelsene skjerper motsigelsene, skaper dypere konflikter og mer omfattende kriger. De enda større enhetene kjemper enda mer innbitt om makt og profitt. Borgerskapet i de forskjellige landene kjemper innbyrdes. De kjemper om markeder, om regulering av handel, om politisk innflytelse og så videre. I sin mest tilspissa form er det en kamp på liv og død, om deres være eller ikke være.

2) Det finnes ikke et enhetlig og samlet europeisk borgerskap. De forskjellige statene representerer forskjellige borgerskap. Det britiske borgerskapet er delt i synet på Brexit, fordi de

har motstridende økonomiske interesser. Og innad i EU kjemper forskjellige lands borgerskap om innflytelse. Tyskland har lenge hatt en ledende rolle i EU, og EU har lenge vært svært nyttig for tysk borgerskap. De svære tyske monopolselskapene og bankene har nytt godt av tollfrihet og andre kapitalistiske friheter i EU. Britisk borgerskap har hele veien vært mer delt, de har ikke like entydig tjent på EU og de har ikke den samme ledende rollen innad i EU-systemet. Dette er bakgrunn for konservative politikere for Brexit. Man så liknende tilstander i Norge, da landbruksmonopolet (melk, kjøtt osv.) gikk mot EU-medlemskap for å beskytte sin næring mot den frie flyten av utenlandske varer.

3) Motsigelsen mellom britisk borgerskap og stormakter på "fastlandet" er gammel. Den strekker seg tilbake til førkapitalistisk rivalisering mellom de føydale stormaktene. På 1800-tallet kom rivaliseringen til uttrykk i en serie kriger, særlig mellom militære koalisjoner der Frankrike og England sto på hver sin side. Og rivaliseringen mellom britisk og tysk kapital var bakgrunn for og årsak til både 1. og 2. verdenskrig. Krigene, konfliktene og maktkampen har endret form gjennom århundrene. Innflytelsen og styrkeforholdet har også endret seg. Men i sitt vesen er motsigelsen mer eller mindre den samme. Det handler om økonomisk og politisk makt. Det handler om dominans over kolonier (i dag halvkolonier) og om vilkår for handel. Det primære og viktigste har vært det Hitler formulerte som «lebensraum», altså rom for vekst. I vår kapitalistiske epoke vil det si tilgang til billige råvarer og billig arbeidskraft i form av dominans over kolonier og halvkolonier – over fattige land i den tredje verden – og dermed rom for å akkumulere enorm kapital og hevde seg i konkurransen med annen kapital.

4) Etter første verdenskrig, og særlig etter andre verdenskrig, har Storbritannias nærmeste allierte vært USA. Storbritannia ble relativt sent med i det europeiske fellesmarkedet og samarbeidet. Og man har sett hvordan

Storbritannias partnerskap med USA har vært nærmere enn med fastlands-Europa, for eksempel da USA og Storbritannia invaderte Irak til franske protester. Fransk kapital hadde nemlig, i likhet med Russland, gunstige avtaler med Baath-regimet til Saddam Hussein i Irak.

5) Maoistenes analyse er at det er tre grunnleggende motsigelser i verden i dag. De tre er (1) motsigelsen mellom imperialistiske utbytterland og utbytta land i Latin-Amerika, Afrika og Asia, (2) motsigelsen mellom proletariat og borgerskap i de kapitalistiske landene og (3) motsigelsen mellom imperialistene seg i mellom. Av disse er hovedmotsigelsen den første. Alle de imperialistiske landene, de fleste i Europa og Nord-Amerika, står samlet på én side mot alle undertrykte nasjoner og folk i verden. De står på én side i et imperialistisk verdenssystem som hele tiden «overfører» (røver) enorme verdier, superprofitter, fra verdens fattigste til verdens rikeste. Dermed fokuserer vi hovedsakelig på denne viktigste motsigelsen, som mer enn noen andre deler verden i to. I denne motsigelsen står US-amerikansk, britisk, fransk, tysk – og også kinesisk og russisk – kapital og overklasse på samme side mot det overveldende flertallet av verdens folk. Motsigelsen mellom Storbritannia og EU-toppene i dag handler slett ikke om et undertrykt land mot overmakten, men om en motsigelse mellom lederskapet i to forskjellige røverbander, med interesser i samme kriminelle virksomhet.

6) Rivaliseringen mellom imperialistene er absolutt, mens freden mellom dem er relativ og betinget. Dette er en dialektisk utviklingslov. Tendensene til oppløsning av de felles-europeiske institusjonene og også det europeiske partimønsteret som vi ser i dag, er uttrykk for konkurransen mellom ulike borgerskap men også den allmenne krisa i kapitalismen. Det er tegn på at herskerne ikke kan styre på den gamle måten lenger. Sosialdemokratiske partier har problemer, såkalte populistar har styrket seg de siste tretti årene og mange parlamenter har hatt store problemer med å

stable på beina regjeringsdyktige flertall de siste ti årene. Samtidig ser vi privatisering og kutt i velferd, og vi ser tendenser til mer overvåking, mer politivold, mer bevæpning av politi, mer sensur og også andre innstramminger – for eksempel i abortrettigheter og rett til asyl. Og vi har sett store protestbevegelser som i Frankrike, sammenbrudd som i Hellas, og urbane opptøyer til og med i sosialdemokratiske Sverige. Alt er uttrykk for en tiltagende krise i det politiske systemet i de imperialistiske landene, og økende sosial krise og uro. Vårens valg til EU-parlamentet vil vise dette i enda større grad, men store deler av massene i Europa vil boikotte eller ignorere dette valget, fordi de ser klart at valget er sirkus uten betydning for deres liv, og fordi de kun har forakt til overs for den politiske eliten. Alt har sin rot i kapitalismens iboende motsigelser, dypt i den kapitalistiske økonomiske basisen.

7) Brexit er bra fordi det er uttrykk for problemene blant noen av fiendene til verdens folk. Mange av de som har støttet Brexit er britiske fattige og proletarer, som på denne måten har forsøkt å vise sinne og frustrasjon. Men Brexit eller liknende prosesser i andre land løser så klart ikke problemene til massene. Den revolusjonære bevegelsens oppgave er ikke å bli dratt inn i det borgerlige politiske systemet i krise, men å etablere og konsolidere den uavhengige proletariske posisjonen som peker fram mot ny makt og ny stat; som peker fram mot den sosialistiske revolusjonen og den sosialistiske arbeiderrepublikken.